

ajándékozás útján bekerült köteteket először kiválogatjuk, azután behasonlítjuk. Azokat a könyveket, melyek egyik gyűjteményünkbe sem kellenek - mert vagy már megvannak, vagy nem illenek a gyűjtőkörbe - kedvező áron eladjuk. Az épület nagyobb részében diákkollégium működik, ezért is szeretnénk méginkább, ha a jövőben egyre több kollégista iratkozna be könyvtárainkba, mivel ők mindkét könyvtár szolgáltatásait ingyen vehetik igénybe. A kölcsönkönyvtár előtti folyosón lehetőség van kiállítások rendezésére is, ahol elsősorban egy-egy elhunyt író, költő vagy egyházmegyes pap munkáját mutatjuk be. Olyankor észrevehetően megnő a kölcsönzési igény a kiállított művek iránt.

A püspöki palotában található a **Mikes-könyvtár**, amit 1927-ben gróf Mikes János püspök alakíttatott ki magának, egyrészt saját magángyűjteményéből másrészt a már meglévő püspöki könyvtár

állományának aranszínű bőrkötéses könyveiből. Ma már ez a különgyűjtemény is az egyházmegyei könyvtár felügyelete és kezelése alatt áll, ennek újrendezése, tisztítása 2011 tavaszán kezdődött el s még napjainkba is tart. Mivel a könyvtár a palota reprezentatív szárnyában található, ezért muzeális jelleggel is bír. A látogatóknak - sok más érdekesség bemutatása mellett - igazi élményt jelent a könyvtárszobában megkeresni az elrejtett titkos ajtót vagy rácsodálgozni az asztalba beépített, elrejtett kinyitható könyvtárlépcsőre. A feldolgozást, katalogizálást követően ez az állomány - előreláthatólag három év múlva - kutatható lesz, melyhez helyet majd az egyházmegyei könyvtár kutatóterme biztosít.

H. Simon Katalin

*Szombathelyi Egyházmegyei Könyvtár /
Szombathelyi Egyházmegyei Kincstár*

Magyar Evangélikus Bibliográfia (MEB)

<http://humanus.bibl.u-szeged.hu/humanus/meb>

EKE Szakmai nap – Veszprém

Az Evangélikus Országos Könyvtárban (EOK) készülő Magyar Evangélikus Bibliográfia (MEB) építésének munkafolyamatáról szól röviden ez a beszámoló. Már a 60-as - 70-es években elődeink tervezték az evangélikus bibliográfia létrehozását. Külön katalógusfiókban gyűjtötték hozzá a cédulákat. A mostani bibliográfia-készítést elősegítette, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház 2010-től kezdve készül a reformáció 500 éves jubileumára 2017-re, s így anyagilag is hozzájárul ehhez a munká-

hoz. Az EOK pedig, együttműködve az Evangélikus Hittudományi Egyetem Könyvtárával (EHEK), biztosítja a szakmai munka lehetőségét.

I. A MEB tartalmi jegyei

Egyik célunk, hogy a magyar evangélikusokkal kapcsolatosan mind teljesebben összegyűjtsük a nyomtatott dokumentumokat.

Másik célunk, hogy az interneten lévő információ-tengerben megkönnyítsük a magyar evangélikusokkal kapcsolatos könyvek és cikkek közötti kutatást. Egyúttal lehetőség nyílik arra is, hogy adatbázisunkat bekapcsoljuk más könyvtári adatbázisokba.

A MEB tehát bibliográfia, és nem könyvtári katalógus, ezért a bibliográfia-készítés szempontjait tartjuk szem előtt.

Szerzők és témák a MEB-ben:

1. magyarországi evangélikus szerzők művei (tehát a Hungarus-szerzők is);
2. azok a művek, amelyek a magyarországi evangélikusokkal foglalkoznak.

A bibliográfiába bekerülő dokumentumok köre:

1. könyvek (évkönyvek);
2. folyóiratcikkek;
3. tanulmánykötetek analitikus feltárással.

II. A MEB-adatbázis szakmai és számítástechnikai háttere

Az adatbázis működtetését és a rekordok tárolását a szegedi egyetemi könyvtár (SZTE Klebelsberg Könyvtár) végzi – de időnként mi is az adott állapotot lementhetjük.

Az adatbázis hátterét az EKE körében jól ismert HUMANUS teremtette meg (<http://www.oszk.hu/humanus/>). Az EOK konzorciumi szerződést kötött a HUMANUS-sal, amelyben könyvtárunk vállalta, hogy 2011-től kezdve feldolgozza négy evangélikus folyóirat aktuális számain: a *Credót*, az *Evangélikus Iskolát*, a *Keresztyén Igazságot* és a *Lelkipásztort*.

Ezek a rekordok tehát automatikusan láthatóak nemcsak a MEB-ben, hanem a HUMANUS-ban is. Ezen kívül, ha bármilyen folyóiratcikket feldolgozunk, az automatikusan megjelenik a HUMANUS-ban.

A HUMANUS azonban csak folyóiratcikket vagy tanulmánykötetek tanulmányait tartalmazza.

Ezért számunkra úgy kellett átalakítani az adatbázist, hogy fogadhasa a könyvek rekordjait is. Ezt az átalakítást Zawiasa Róbert végezte el. Jelen állapotában a MEB-adatbázis a következő lehetőséggel rendelkezik:

- könyvekről, tanulmányokról és folyóiratcikkekről új rekordok készítése;
- a Corvina könyvtári rendszerünkben készülő, MEB-be tartozó rekordok áttemelése;
- a HUMANUS rekordjainak áttemelése;
- az OSZK Nektár rekordjainak áttemelése;
- kutatói bejelentések fogadása.

A rekordok készítésében a következő munkatársak vesznek részt:

- Herczog Csaba (EHEK) az evangélikus naptárakat, a pozsonyi *Theologiai Szaklapot* és a *Lelkipásztort* 1924-től kezdődő számaint dolgozza fel;
- Hubert Gabriella (EOK) rekordokat emel át a HUMANUS-ból és az OSZK-Nektárból, gondozza az adatbázist, valamint feldolgozza az új *Credo-* és *Lelkipásztort*-számokat;
- Mássik Mária (EHEK) az általa készített új Corvina-rekordokat emeli át a MEB-be, és a meglévő, régebbi Corvina-rekordjaink közül emeli át az anyagunkba tartozókat;
- Selmeczi Pálma (EOK) készíti az *Evangélikus Iskola* (2012-től: *Evangélikus*

Nevelés) és a *Keresztyén Igazság* rekordjait, valamint az *Evangélikus Iskola* 2011 előtti számainak teljes feldolgozását, valamint átemeli az általa készített új Corvina-rekordokat.

III. MEB és a felhasználók

A MEB-et használók csak az általunk írt vagy átemelt, ellenőrzött és tárgyszavazott rekordokat látják. Az adatbázis segítheti teológusaink munkáját. A MEB alapján különböző szempontú bibliográfiákat tudunk készíteni.

Minden általunk készített vagy honosított rekordba beírjuk szabad tárgyszóként a „magyar evangélikus”-szókapcsolatot, hogy megkönnyítsük a saját rekordjaink közötti külső keresést.

A szerző nevén és a dokumentum címén kívül azokat a keresési mezőket tettük a nyitólapra (a mezőket teológiai elnevezéssel láttuk el), amelyek segíthetik felhasználóinkat:

- egyháztörténeti vagy egyéb név (600-as mező);
- egyháztörténeti vagy egyéb esemény (611-es mező);
- bibliai hely (630-as mező), amely az egységesített cím melléktételnek felel meg. Az almezőkbe Zawiasa Róbert betöltötte az ökumenikus Biblia rövidítéseit, amely legördülő menüből választható:
- a-almező = Biblia;
- p-almező = Ószövetség, Újszövetség;
- t-almező = a bibliai könyv rövidítése, fejezet, vers;
- tárgyszó / teológiai tárgyszó (650-es mező): a nem teológiai tárgyszavakat az OSZK Tezaurusz/Köztzauruszból, a Geotauruszból vagy a HUMANUS által felkínált lehetőségekből vesszük át.

Az új ETO-ban, 2000-es dátummal jelentősen kiegészült a *Kereszténység. Keresztény egyházak és felekezetek*, 27-es főcsoport. Evangélikus bibliográfiánkban az ebben található osztályozás kevésbé használható. Ehelyett, más egyházi könyvtárakhoz hasonlóan, a „Teológia”-n belül kialakítottuk saját szakrendünket:

- Bibliatudomány (Ó- és Újszövetség);
- Rendszeres teológia;
- Egyháztörténet;
- Gyakorlati teológia;
- Vallás- és társadalomtudomány;
- Egyház és társadalom.

Zawiasa Róbert letöltötte a Corvina-rendszerünkben már meglévő tárgyszavainkat. Ezek közül kiválasztottuk a teológiai tárgyszavakat, majd pedig egységesítettük elnevezésüket és beosztottuk az egyes teológiai diszciplínák fő- és alosztályai alá. Mindezt Excell-táblázatban rögzítettük, két teológiai tanárunk ellenőrzése után pedig Zawiasa Róbert feltöltötte a MEB-be, így a feldolgozás során választ-hatunk belőlük. Két példa:

- teológia > gyakorlati teológiai > liturgika > liturgia > szentelés-avatás > templom-szentelés;
 - teológia > rendszeres teológia > dogmatika > szakramentológia > úrvacsoratan.
- Jelenleg mintegy 4.500 rekordot tartalmaz a MEB, ebből mintegy 2.600 cikk vagy tanulmány a HUMANUS-ban is kereshető. Folyamatosan javítjuk adatbázisunkat és teológiai tárgyszavainkat. Reményeink szerint 2017-re elérjük a 30.000 rekordot.

H. Hubert Gabriella
Evangélikus Országos Könyvtár